

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 84/16
Luxemburg, 6 septembrie 2016

Hotărârea în cauza C-182/15
Aleksei Petruhhin

Un stat membru nu este ținut să acorde oricărui cetățean al Uniunii care a circulat pe teritoriul său aceeași protecție împotriva extrădării ca cea acordată propriilor resortisanți

Cu toate acestea, înainte de a-l extrăda, statul membru vizat trebuie să privilegieze schimbul de informații cu statul membru de origine și să îi permită acestuia să solicite predarea cetățeanului în vederea efectuării de cercetări penale

Domnul Aleksei Petruhhin, resortisant estonian, a făcut obiectul unui aviz prioritar de căutare publicat pe site-ul internet al Interpol. El a fost reținut la 30 septembrie 2014 în orașul Bauska (Letonia), iar ulterior a fost arestat preventiv. La 21 octombrie 2014, autoritățile letone au fost sesizate cu o cerere de extrădare provenind din Rusia. Din această cerere reieșea că împotriva domnului Petruhhin fusese declanșată urmărirea penală și că el trebuia arestat pentru tentativă de trafic cu o mare cantitate de stupefiante, în cadrul unui grup organizat. Potrivit legislației ruse, această infracțiune este pasibilă de aplicarea unei pedepse privative de libertate cuprinse între 8 și 20 de ani de închisoare.

Parchetul general al Republicii Letonia a autorizat extrădarea domnului Petruhhin în Rusia. Cu toate acestea, domnul Petruhhin a solicitat anularea acestei decizii pentru motivul că, în temeiul Tratatului privind asistența judiciară și relațiile judiciare încheiat între țările baltice, el beneficia în Letonia de aceleași drepturi ca un resortisant leton și că, având în vedere că dreptul leton interzice în principiu extrădarea resortisanților naționali și că acest stat membru, în conformitate cu tratatul încheiat cu Rusia, nu estrădează în această țară propriii resortisanți, Letonia avea obligația să îl protejeze împotriva unei extrădări nefondate.

Augstākā tiesa (Curtea Supremă din Letonia) subliniază că nici dreptul național leton, nici vreunul dintre acordurile internaționale încheiate de Letonia în special cu Federația Rusă sau cu celelalte țări baltice nu prevăd limite în privința extrădării unui resortisant estonian în Rusia. Potrivit acestor acorduri internaționale, protecția împotriva unei asemenea extrădări este prevăzută doar în privința resortisanților letoni. Cu toate acestea, lipsa protecției cetățenilor Uniunii împotriva extrădării, atunci când s-au deplasat într-un alt stat membru decât cel a cărui cetățenie o au, ar putea fi contrară dreptului cetățenilor Uniunii la o protecție echivalentă cu cea a resortisanților naționali.

În aceste condiții, Curtea Supremă din Letonia solicită Curții de Justiție să stabilească dacă, în vederea aplicării unui acord de extrădare încheiat între un stat membru și un stat terț, resortisanții unui alt stat membru trebuie să beneficieze, având în vedere principiul nediscriminării întemeiate pe cetățenie și libertatea de circulație și de ședere a cetățenilor Uniunii, de norma care interzice extrădarea resortisanților naționali. Curtea Supremă din Letonia solicită de asemenea să se stabilească dacă statul membru solicitat (adică statul membru căruia statul terț îi solicită extrădarea resortisantului altui stat membru, în speță Letonia) trebuie să verifice (și, dacă este cazul, potrivit căror criterii) dacă extrădarea nu va aduce atingere drepturilor protejate de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

În hotărârea pronunțată astăzi, Curtea amintește mai întâi că, deplasându-se în Letonia, domnul Petruhhin, resortisant estonian, a făcut uz, în calitatea sa de cetățean al Uniunii, de dreptul său de a circula liber în Uniune, astfel încât situația sa intră în domeniul de aplicare al tratatelor și, prin urmare, al principiului nediscriminării pe motiv de cetățenie.

Or, normele naționale de extrădare în discuție introduc o diferență de tratament după cum persoana în cauză este resortisant național sau resortisantul altui stat membru. Astfel, ele conduc la a nu acorda resortisanților altor state membre, cum este domnul Petruhhin, protecția împotriva extrădării de care beneficiază resortisanții naționali. În acest mod, astfel de norme pot afecta libertatea unor resortisanți precum domnul Petruhhin de a circula în Uniune și constituie, așadar, o restricție a libertății de circulație.

O astfel de restricție nu poate fi justificată decât dacă se întemeiază pe considerații obiective și este proporțională cu obiectivul urmărit în mod legitim de dreptul național.

Obiectivul de a evita riscul de impunitate a persoanelor care au comis o infracțiune trebuie considerat ca prezentând un caracter legitim în dreptul Uniunii.

Extrădarea este o procedură care vizează combaterea impunității unei persoane care se află pe alt teritoriu decât cel pe care a săvârșit o infracțiune care îi este reproșată. Astfel, deși neextrădarea resortisanților naționali este în general compensată prin posibilitatea statului membru solicitat de a-i urmări pe propriii resortisanți pentru infracțiunile grave săvârșite în afara teritoriului său, acest stat membru este, în general, necompetent să judece astfel de fapte atunci când nici autorul, nici victima presupusei infracțiuni nu au cetățenia acestui stat. Extrădarea permite astfel să se evite ca infracțiunile săvârșite pe teritoriul unui stat de persoane care au fugit de pe acel teritoriu să rămână nepedepsite.

În acest context, normele naționale care permit să se răspundă favorabil la o cerere de extrădare în scopul urmăririi și al judecării în statul terț în care se presupune că a fost săvârșită infracțiunea sunt adecvate pentru atingerea obiectivului urmărit.

În lipsa unor norme ale dreptului Uniunii care să reglementeze extrădarea între statele membre și un stat terț, se impune totuși, pentru a combate riscul de impunitate, protejând totodată resortisanții Uniunii în fața unor măsuri care îi pot priva de drepturile la liberă circulație și ședere, punerea în aplicare a tuturor mecanismelor de cooperare și de asistență reciprocă existente în materie penală în temeiul dreptului Uniunii.

Astfel, trebuie **privilegiat schimbul de informații** cu statul membru al cărui cetățean este persoana interesată în scopul de **a oferi autorităților acestui stat membru, în măsura în care sunt competente potrivit dreptului lor național pentru a o urmări pe această persoană pentru fapte săvârșite în afara teritoriului național, posibilitatea de a emite un mandat european de arestare în vederea urmăririi penale**. Cooperând astfel cu statul membru a cărui cetățenie o are persoana interesată și acordând prioritate acestui mandat de arestare în raport cu cererea de extrădare, statul membru gazdă acționează într-un mod care aduce mai puțin atingere liberei circulații, evitând totodată, în măsura posibilului, riscul de impunitate.

Pe de altă parte, Curtea arată că, potrivit cartei, nimeni nu poate fi strămutat, expulzat sau extrădat către un stat unde există un risc serios de a fi supus pedepsei cu moartea, torturii sau altor pedepse sau tratamente inumane sau degradante. Rezultă că, **în măsura în care autoritatea competentă a statului membru solicitat dispune de elemente care atestă un risc real de aplicare a unor tratamente inumane sau degradante persoanelor în statul terț solicitant, ea are obligația să aprecieze existența riscului respectiv atunci când examinează cererea de extrădare**.

În acest scop, autoritatea competentă a statului membru solicitat trebuie să se întemeieze pe elemente obiective, fiabile, precise și actualizate în mod corespunzător. Aceste elemente pot rezulta, printre altele, din decizii judiciare internaționale, precum hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului, din decizii judiciare ale statului terț solicitant, precum și din decizii, din rapoarte sau din alte documente întocmite de organele Consiliului Europei sau ale celor care fac parte din sistemul Națiunilor Unite.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui

act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Instanța națională are obligația de a soluționa cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708